

## **Yakuba** **Yakuba ya sεmε wemu ka ge**

*Jɔgɔ wu jε Yakuba wε?*

Yakuba wemu wu jε Kafɔɔ Yesu ni Zhude yε wo ceborona wu ge (Macoo 13:55; Marika 6:3), wee w'a we sεmε we ka.

Taashiinε li ni, wu bi ta dā Yesu na na Kirisa wu jε wii wε (Yohana 7:50). Ga tuun wemu ni Yesu ya pa jε na foro xu ni ge, wee tuun wu ni w'a dā wu na (Kapyegee 1:14; 1 Korεnte Shεεn 15:7). A wu niyε di juri n'a daa wu ni fo na wu pye Zheruzalεmu wo egilizi wu jahagbaa fɔɔ (Kapyegee 12:17; 15:13-21; 21:18).

*We sεmε we kakana juyɔ*

Yakuba ya we sεmε we ka na tun Izirayεli gbaweye kε ni shuun wu mu. Gbaweye kε ni shuun wemu kaa Yakuba ya yu naha ge, yee jε Karijεεge Nɔmεε Nilεε li tuun wu woyo wε dε! Ga Yawutuu piimu p'a puyε kan Yesu mu, a sipyii di jaa taga pu pye p'a caaga fiye yatii ni ge, pee kaa w'a byi. Pee Yawutuu pee Yakuba ya wii Kilε wo see see sipyii pee.

W'a li shaa pu mu na pu loxulo ta, na li ta bε sipyii ya pu jaani. Na pu pye fungɔnyɔ fεε, p'i puyε tirige, na lee Kilε ya zhaa pu mu n'a daa wu funjɔ ni. Yakuba ya naafuu fεε pu juyɔ tεri na pu ganha ba tabaara keree pyi ni pu naafuu wu ni wε. Wee w'a samɔhɔrɔ leni la baa fεε pu bε ni.

N'a daa ni kapyegee nizaan<sup>aa</sup> bεeri k'a se shi-izhan, yi ya já laha yiyε na wε. Ke ka nigin yε da já bye sipya mu wε.

*Sεmε wu kafila jugbɔyɔ*

**Yakuba 1** Kafila jugbɔyɔ taanri wemu wu jε sεmε wu ni ge: Naafuu fεε ni la baa fεε; fungɔngɔ fεεε; nɔwuuro.

**Yakuba 2** Yakuba ya yi yu cebooloo pu mu na pu kasεεge yaha puyε na, na pu ganha bu da daan ni naafuu fεε ni, p'i la baa fεε pu kɔ wε, na p'a la baa fεε pu tεri.

**Yakuba 3:1–4:12** Yakuba ya li shε na piimu p'a puyε wii fungɔnyɔ fεε, pu funɲɔ di jε p'i da piitiilee kalaa Kile jomɔ pu ni ge, na pee pu tabaara ni nakaara yaha, p'i kasεεge yaha pu nijoyo na.

**Yakuba 4:13-5:6** Yakuba ya naafuu fεε pu juɲɔ taha na p'a puyε kasεri tabaara ni tiibaara na.

**Yakuba 5:7-20** Wu sεmε wu taxɔgɔ ni Yakuba ya li shε na Yesu wo n'a daa fεε pu bεeri pu kori yaha n'a daa wu ni, ali na ta bε pu jε makɔɲɔ ni jaa ni. Yatεngboyo y'a zhaa da jin piimu ni ge, ni piimu p'a yá ge, na p'a Kile jεeri pee mu.

*Yakuba fò mujuu*

<sup>1</sup> Nε Yakuba wemu wu jε Kile ni Kafɔɔ Yesu Kirisa wo bulo ge, nε w'a we sεmε we ka, na wu tun Yawutuu gbaweye kε ni shuun wu mu, pee piimu p'a foro pu wo fiige ki ni, na jaaga konɔ ke kabaya ye bεeri na ge. Na fò wa pu mu.

*N'a daa we ni fungɔngɔ fεεε*

<sup>2</sup> Ayiwa na cebooloo, kanhama tuugo beeri ba nɔni yi na, yi pee beeri yaha ba fundanga kajii ne we. <sup>3</sup> Bani y'a li ce na yi n'a daa wu ba yeree na nɔwuuro sigee, lee funɗo ni y'a loxulo taa. <sup>4</sup> Ga y'i loxulo li yaha li ɗo di fa xuuni, kɔnhɔ y'i gɔgɔ n'a daa wu ni, yi ɗo di fa, yaaga ka shishiin ganha bu yi kuɗo we. <sup>5</sup> Fungɔngɔ fɛɛɛ bu sipya wa kuɗo, wufɔɔ wu ti neeri Kile mu, Kile na ti kan wufɔɔ mu. Bani Kile ya sipyii beeri kaan, kahari wa wu ni. Wu ya wa kapyegge taga na wu kɔri we. <sup>6</sup> Ga wufɔɔ wu ti neeri ni n'a daa ni, wu ganha bu da nakaara le li ni we. Sipya wemu w'a nakaara yaha wu zo na ge, weefɔɔ ya neeri ba suumɔ lokuruyo ne we, kafɛɛge na yi luu na se kabaya beeri na. <sup>7</sup> Wee sipya we wa shi ganha bu da li yaha wuyɛ funɗo ni na wee na yaaga ta Kafɔɔ mu we. <sup>8</sup> Bani fungɔnyɔ shuun fɔɔ wu ma bye wii; wu ya wu fungɔngɔ yeri kabaɗa nigin na kaa la shishiin ni we.

### *Naafuu fɛɛ ni la baa fɛɛ*

<sup>9</sup> Ayiwa, cebooloo piimu pu wa la baa fɛɛ ge, pee pu funyɔ taan, bani Kile na ba pu ɗuyɔ yirige. <sup>10</sup> Ga cebooloo naafuu fɛɛ, Kile ba yee be tirige, yi be pu funyɔ taan lee na, bani yee na ba dorɔ neeri ba ɗa fyɛɛnre ma waha, na wo we. <sup>11</sup> Caɗa ma foro ni ki kafugo ni, na ɗa ki waha, ki fyɛɛnre ti ma wo, ti saana li na juri. Mu naafuu fɔɔ be wa da ba juri lee curigana li na wu kapyegge te ni.

### *Jurumu w'a ma ni xu ni*

<sup>12</sup> Sipya wemu w'a nɔwuuro xuli wuyɛ ni ge, wee ne duba pya. Bani wufɔɔ bu ja na pee kanhama pu beeri xuli wuyɛ ni, wu na ba ɗi sicuumɔ ɗudɔnɔ ta

wu kuduun. Piimu beeri kaa l'a dan Kafoo ni ge, lee jomεε li w'a lo pee beeri mu. <sup>13</sup> Ga kaa kaa la k'a wa beeri faanna, na wufoo toooo le kakuunoo ni ge, wufoo ganha bu da jo na Kile w'a wee faanna-ε de! Bani yaaga ka shishiin wa da ja Kile faanna we. Kile be di w'a sipya faanna we. <sup>14</sup> Ga sipya beeri, lakuunoo ke ki je ma ni ge, kee k'a ma faanna. Kee ki ma ma kilee fo na she ma pye m'a co kakuuyo yi wo tifuuperege ki na. <sup>15</sup> Ma be di bu yaa kee lakuunoo ke na, k'a ma toooo le jurumu ni, ma di bu jurumu pye, lee wa ma ni xu ni.

<sup>16</sup> Ayiwa, na cebooloo, yee piimu kaa ya dan ne ni ge, yi ganha bu sipya wa shishiin yaha wu yi piinne we. <sup>17</sup> Yanmuzaaya yemu beeri y'a kan we mu ge, ni yakanya yemu beeri y'a pahala ge, yee beeri ya foro fugba To Kile ni. Wee Kile wu w'a kpenye yi beeri ya. Wu ya jeri we, nibiige wo jaa nifenhēfenhēne be je wu na, li ta l'a jeri we. <sup>18</sup> Wu wo daan na mu funoo ni w'a jii sicuumoo kan we mu wu wo kafila can can wo wu baraga ni. W'a lee pye kōnhoo we di bye wu yanmuyaaya yi beeri jaha na.

### *Niwelooonoo ni kapyegge nizaanaa*

<sup>19</sup> Lee wuu na na cebooloo, yee piimu kaa ya dan ne ni ge, yi yi funyoo to li na na jo yee wa beeri ya yaa wu gbegele, wu da nuri pusamaa joo na. Yi ganha ba gburogi da yu we. Yi ganha ba yi logoo be yirige toooyoo na we. <sup>20</sup> Bani sipya luu bu yiri xoo, wu da ja Kile wo tiime pu keree pye nige we. <sup>21</sup> Lee wuu na, keree kiimu beeri k'a sipya nooo ge, na fara kuumoo tuugo beeri na, yi kee beeri yaha wa. Kile

ya jomɔ pemu le yi zɔɔɔ pu ni ge, y'i yiye tirige, y'i sɔɔ pee na, bani pee na já yi munahaa ɲunɔ wolo.

<sup>22</sup> Yi da Kilɛ jomɔ pu koo ɲaari. Yi ganha bu da pu logo ye na, yi da yiye piinne we. <sup>23</sup> Bani sipya wemu w'a Kilɛ jomɔ nuri w'i ya pu koo ɲaari-i ge, weefɔɔ ɲe ba ná wa ɲe we, wemu w'a jaawiige lɔ, na wuyɛ wii ge. <sup>24</sup> Wu bu wuyɛ wii xɔ, w'a gari wu da yaaga pye we. W'a wu ɲaha ki ɲa ɲagana lemu na ge, wu funɲɔ na wɔ lee na taapile ni. <sup>25</sup> Ga saliya wu w'a pahala, wu ɲɔmehɛɛ k'i wèe ɲunɔ wo, na wèe pyi wùye wuu ge, sipya wemu bu já sɛɛge taan kee na, na kee kemɛ sɛɛri, na ganha na ki koo ɲaari li ɲaarigana na; wu ya ta funɲɔ wɔ ki na we, ga fo na ki koo ɲaari ge, wu bu keɲɛ le kaa bɛɛri ni, Kilɛ na duba wu mu.

<sup>26</sup> Sipya wemu bu wuyɛ pye na Kilɛ koo wee ya ɲaari, na ta w'i ya jani wu ɲɔ na we, wuyɛ weefɔɔ ya faanna; wu Kilɛ koo ɲara l'a pye ɲunɔ baa. <sup>27</sup> Koo le To Kilɛ ya wii Kilɛ koro nizaana na ɲe fɛɛfɛɛ ge, lee li wa mɛ. Cirimɛɛ ni naxhugoshaa piimu bɛɛri pu ɲe kanhama ni ge, na wèe pu kasɛɛge yaha pee na; wù wùye tánha ke koɲɔ ke wo fɔɔnrɔ keree tuugo bɛɛri na.

## 2

### *Wù ganha ba sipyii pii pɔrɔɲɔ pii na we*

<sup>1</sup> Ayiwa na cebooloo, yee piimu pu wa ni n'a daa ni wù Kafɔɔ ni nɔɔrɔ fɔɔ Yesu Kirisa na ge, yi ganha ba sipyii pii pɔrɔɲɔ pii na we. <sup>2</sup> Nimɛ, na yee yaha yee ya pinne, a sipyii shuun di ba jé yee tɛ ni. Nigin ɲe naafuu fɔɔ, sanni kabelenɛ ɲe wu keɲɛ na, wu cére fàya yi kpɛɛngɛ be d'a pɛɛ. Shuun wo wu ɲe la baa fɔɔ, wu d'a fascicoyo le. <sup>3</sup> A yee di ɲaha yeege

fazaaya fɔɔ wu fɛni, na wee baraga, na wu pye: «Kafari m'a ba diin naha ke tatɛɛngɛ ke ni, kee k'a ɲɔ.» Na la baa fɔɔ wu pye: «Mu wu yere mayɛ tãan wee xuu wu ni wà.» kelee «Tiin mɛ ɲiɲɛ ke na na tɔɔyɔ ye tãan.» <sup>4</sup> Ayiwa, yee bu lee pye, ta yee ya wa pɔrɔɲɔ wa na wɛ? Ta fungɔnkuuɲɔ bɛ k'a yee yaha kee zhɔnrɔgɔ ke tuugo na wɛ?

<sup>5</sup> Na cebooloo, yi ye logo yee piimu kaa ya dan nɛ ni ge. Piimu pu ɲɛ ke koɲɔ ke mu la baa fɛɛ ge, Kile w'a pee ɲaha bulo, kɔnhɔ p'i bye lafɛɛ n'a daa wu kabaɲa na. Wu kaa ya dan sipyii piimu ni ge, w'a saanra temu wo ɲɔmɛɛ lɔ pee mu ge, kɔnhɔ la baa fɛɛ p'i tee bɛ ta. <sup>6</sup> Ga yee kunni wa la baa fɛɛ pu cɛɛɲɛ dɛ! Sipyii piimu p'a pu fanha shɛɛ yee na, na yee kilee na se kiirikɔɔn pu mu ge, ta naafuu fɛɛ pu bɛ wɛ? <sup>7</sup> Yesu Kirisa wo mɛgɛ nizaanɲa ke p'a yiri yee na ge, ta pee naafuu fɛɛ pu bɛ p'a kee bɛ kyɛɛgi wɛ?

<sup>8</sup> Yi ba ɲaari na sahanɲi ni Kile wo saanra ti saliya wu ni, ba l'a ka Kile Kafila wu ni wɛ na: «Ma sipyijii wu taan ma mu ba mayɛ pyaa ki ɲɛ wɛ,» wee tuun wu ni y'a kasaana pyi. <sup>9</sup> Ga yi bu sipya wa pɔrɔɲɔ wa na, kakuunɔ y'a pye; saliya wu na yi jaagi, bani y'a saliya wu ɲɔmɛɛ la kyɛɛgi. <sup>10</sup> Sipya wemu bu saliya wu ɲɔmɛɛ nigin pe ye kyɛɛgi, ali ma ɲɛhɛ da kisaɲaa bɛɛri koo ɲaari, jaagi na ba zhan ma na ki bɛɛri shizhaa na. <sup>11</sup> Bani Kile wemu w'a jo na: «Ma ganha ga dɔdɔɔrɔ pye-e ge,» wee ninumɔ w'a jo sanha bɛ na: «Ma ganha ga sipya gbo wɛ.» Lee funɲɔ ni, ali ma ɲɛhɛ bye ma ya dɔdɔɔrɔ pye wɛ, ma bu sipya gbo, m'a saliya wu kyɛɛgi. <sup>12</sup> Saliya wu ɲɔmɛhɛɛ kiimu k'a wù ɲunɲɔ wo, na wù pyi wùye wuu ge, y'a yu, yi da ɲaari y'a sahanɲi ni kee ni, bani

kee k'a da ba yi kiiri kɔn. <sup>13</sup> Sipyaa wemu wu ɲɛ wu ya ɲuɲɔ ɲaari sipyii na-ε ge, Kile bɛ da ba ɲuɲɔ ɲaari weefɔɔ na kiiri wu cagɔngɔ wɛ. Ga wemu w'a ɲuɲɔ ɲaari sipyii na ge, kiiri wu fyaara da ba bye weefɔɔ ni wɛ.

*N'a daa we ni kapyegeee nizaanɲaa*

<sup>14</sup> Ayiwa na cebooloo, wa bu jo na n'a daa wa wee mu, wufɔɔ di ya kapyegeee nizaanɲaa pyi kiimu ya li shɛɛ na n'a daa wa wu mu wɛ, wee n'a daa wu tuugo na já wu shɔ ya? <sup>15</sup> Yi ceboroshɔ kelee yi ceborona wa bu shɛ da wà, fàya ɲɛ pu mu p'a leni wɛ, ɲɔlige bɛ di ɲɛ pu mu wɛ, <sup>16</sup> a yee wa di shɛ yere pu ɲuɲɔ ni na pu pye: «Najɲɛ ki pye yi mu, yi shɛ fàya le kafugo di jé yi ni, y'i li y'i din bɛ!» Na ta pu ceepuuro mago ɲɛ yaɲmuyɔ yemu na ge, wufɔɔ ya kee ka shishiin kan pu mu wɛ. Pee jomɔ pe ya leke ɲɔ wɛ? <sup>17</sup> Mu n'a daa wu bɛ wa. Kapyegeee nizaanɲaa bu bye ki ɲɛ n'a daa wemu ni wɛ, wee ya xu.

<sup>18</sup> Lee bɛ wɛ, wa na ba ma pye: «Mu ya jo na n'a daa wu wa mu mu; a go kapyegeee nizaanɲaa ki wa nɛ mu. Ayiwa nɛ kunni wa da na wo n'a daa wu shɛ ma na na wo kapyegeee nizaanɲaa funɲɔ ni. Mu do? Go mu na já ma wo n'a daa wu shɛ nɛ na kapyegeee baa ya?» <sup>19</sup> Na go mu wa daa na Kile nigin pe yɛ wu ɲɛ wɛ? Lee kunni ya ɲɔ; ga jinaa bɛ wa daa lee na, pee yɛɛ wa fyagi fo na fuguri bɛ wu ɲaha na. <sup>20</sup> Mu fungɔngɔ baa fɔɔ we, tuun wekɛ ni m'i da ba li cɛ na n'a daa wemu wu ɲɛ kapyegeee nizaanɲaa baa ge, na kaɲɔɔ ɲɛ wee na-ε wɛ? <sup>21</sup> Dii Kile d'a pye na wèe tolɛ Ibirayima jate sipyitiime wɛ? Go wu kapyegeee funɲɔ ni l'a foro, bani w'a sɔɔ Kile wo nijoyo yi na, na ganha na giin di wu ja wu

kan Kile mu saraga, saraya nizogoyo yi tawologo ki ni. <sup>22</sup> Yee wa lee ja we? Wu n'a daa we, ni wu kapyegee ki beeri k'a binnεε na byi shiizhan. Wu kapyegee k'a wu n'a daa wu jɔ fa. <sup>23</sup> Yemu y'a ka Kile Kafila wu ni wu shizhaa na ge, a yee jɔ di fa na: «Ibirayima ya dà Kile na, a Kile di wu jate sipyitiime wu n'a daa wu wuu na.»\* A Kile di wu pye wu najii. <sup>24</sup> Yee wa li ja we? n'a daa wo kapyegee funɔ ni Kile ya sipya wii sipyitiime, lee be we, na yi yu ye ma jɔ ni na m'a dà Kile na, lee ye w'a da li yaa we. <sup>25</sup> Navarashɔ wemu be mege ki bye na Araxabi ge, ta wu kapyegee funɔ ni be Kile ya wu be wii sipyitiime we? Bani Izirayeli shεen ya tudunmɔ piimu tun ge, w'a pu jɔnɔ círi jɔ, na ba pu yaha kari koo latii ni kɔnhɔ wu pu shɔ. <sup>26</sup> Ba ceepuuro jε munaa bu bye li jε ti ni-i, t'a xhu we; mu n'a daa wu be jε, kapyegee nizaanɔa bu bye ki wu ni we, w'a xhu.

### 3

#### *Naja ma jɔ na*

<sup>1</sup> Ayiwa na cebooloo, shenɔhεmεε ganha baa li shaa di bye yi ni karamɔgɔlɔ we, bani y'a li ce na jo wεe karamɔgɔlɔ wo kiiri wu na ba waha na toro pusamaa wo wu tãan. <sup>2</sup> Wεe beeri ya kapyebaagaa pyi pyeganɔa nijehεjεε na. Sipya wemu wu jε wu ya sii na wuregi bada jɔjomɔ ni-i ge, weefɔ jε sipya, wemu ya fa ge, weefɔ na da jani wuyε na wu kapyegee ki beeri ni. <sup>3</sup> Ma bu kɔrɔfe le shɔngɔ na, kɔnhɔ ki da se ma jidaan xuu ni, wee tuun wu ni ma se ma bye ki ceepuuro ti beeri

---

\* 2:23 Zhenεzi 15:6



na. <sup>4</sup> Kooḡbóhóyó yemu yi wa lóhóyó ye ni ge, ali yemu bé y'a péle fo xuuni ge, yi yee bé wii. Ali kaféegbóhó bé nehé yìri, na yi ḡmunuḡ na gaanji, yanmunó nifenhéfenhétiire la ni yi paavéé pu ma yi nahá neri na se pu nidaan xuu ni. <sup>5</sup> Mu sipya nile bé wa. Ceepuuro ti yafenhéfenhéne li né l'i, ga na liyé péle, na kafilagbó yu. Ta na nifenhéfenhéne bé l'a siponḡ sorogo wé? <sup>6</sup> Nile né ba na né wé. Xuu wa wu né wii wée ceepuuro ti ni wemu béeri wu né baha, na wée ceepuuro ti béeri nórḡḡ ge. Li né ba Jahanémé na né wé, li na já wù niiféere ti keree béeri sorogo. <sup>7</sup> Naḡa yaaya fara shazhéere na, ni ninḡe yakokaara, na fara suumó lóhó yanmuyó na, sipya na já ke ka béeri tuugo nége na ki kuu; lee shiin wu d'a pye bé. <sup>8</sup> Ga sipya wa shishiin da ga já nile kuu wé. Yakuḡḡ ki né kii sipya da ga já kemu kuu di bye wu nidaan wé. Li béeri l'a ni sónró na temu t'a sipya gbuu ge. <sup>9</sup> Nile wée ya daga na wù Kafó To Kile péle, na lee ninunó taga na sipyii bé lanji, na ta Kile d'a sipya yàa wuyé jaa ni. <sup>10</sup> Kile masḡḡ ya foro nḡ kemu ni ge, kee nḡ ke ninunḡ di da sipyii bé lanji! Na cebooloo yi ganha bu só lee l'a byi wé. <sup>11</sup> Lóhó kemu k'a taan ge, ni kemu k'a pen ge, yee shuun wu béeri na já da binné da fòro lobulowii nigin ni ya? <sup>12</sup> Na cebooloo, oliviye tige nagoo na já da nitoronḡ tige na ya? Kelee ta érezén tige na já nitoronḡ pye? Bada! Ayiwa, suumó lóhó ya buloo na fòro wii lemu ni ge, lóhó kemu ya taan ge, kee da já voro lee ninunó ni wé.

*Fungḡḡḡ féere temu t'a yiri fugba we ni ge*

<sup>13</sup> Ayiwa, sipya weké wu wa yee ni fungḡḡḡ fó, na keree nahá cé wé? Wufó wu li she torogazaana

funḡo ni. Na maye tirige na kapyegee nizaanḡaa pyi, lee li wa fungḡoḡo fεεε te. <sup>14</sup> Ga ḡepenwaa bu she da yee zḡḡ pu na ni beḡanhara fungḡoḡo ni, wee tuun wu ni, yi ganha ba yiyε kεεε na fungḡonyḡo fεε yi ḡε wε. Can ḡε yee ni wε. <sup>15</sup> Tee fungḡoḡo fεεε te tuugo ya yiri fugba we ni wε, ke koḡo ke, ni sipyii, ni Shitaanni ni t'a foro. <sup>16</sup> Bani ḡepen, ni beḡanhara ḡε xuu wemu ni ge, kaa ḡaha da zhḡonri wà li shḡonrigana na wε, kakuuḡḡo tuuyo beeri be na nḡḡo pye wà. <sup>17</sup> Ga fungḡoḡo fεεε temu t'a yiri fugba we ni ge, tee bu bye sipya wemu mu, li nizhiine, wufḡo ma bye fεεfεε, ḡaḡiḡe keree na ganha na dan wu ni, wu keree di ya wari wε, wu ḡuḡo na beḡi, w'a ganha na ḡuḡo ḡaari, na kapyegee nizaanḡaa pyi. Wu da da sipya wa wo wa ni wε, w'i da da kafila shuun yu wε. <sup>18</sup> Piimu p'a ḡaḡiḡe shaa ge, ḡaḡiḡe ni peefεε ya kapyenεε pyi. Kee kapyenεε ki wo kuduun di ḡε tiime.

## 4

### *Lakuuḡo ya keree kiimu kyεεgi ge*

<sup>1</sup> Ayiwa, yoyo ye ni nakaara te ti wa yee te ni ge, ḡaha k'a ma ni yee ni wε? Lakuuḡo ke k'a yee fungḡonyḡo yi figi ge, ta kee be wε? <sup>2</sup> Yaaga ka kaa ma bye yee na, ga yee di da ki ta wε, wee tuun wu ni yee na ḡbuuro pye. Yaaga ka ḡepen ma bye yee ni yee di da ki ta wε, ayiwa yee ma ganha na yogo kḡon, na nakaara pyi. Yanḡmuyḡo yemu la ki ḡε yee na ge, yee ya yee taa wε, bani yee ya yi ḡεeri Kile mu wε. <sup>3</sup> Ali yee ḡεhe yi ḡεeri be, yee da yi ta wε, bani yee ḡε ma li pyi ni fungḡonsaanḡa ni wε. Yiyε pyaa wo ceepuuro la kaa na yee ma yi ḡεeri.

<sup>4</sup> Nɔmɛɛ baa fɛɛ dɛ! Ta yee ya li cɛ na jo ma bu daan ni ke koŋɔ ke ni, m'a ɲɛri Kilɛ pɛn wɛ? Sipyaa wemu bu jo wu bye ke koŋɔ ke wo naɲii, w'a ɲɛri Kilɛ wo pɛn. <sup>5</sup> Kilɛ Kafila w'a yemu jo ge, yee ya giin na tawaga ni y'a jo ya? L'a shɛ na: «Kilɛ Munaa lemu li wa yee ni ge, Kilɛ funŋɔ ki wa yee di bye lee yɛ nigin wuu.» <sup>6</sup> Ga Kilɛ ya niimɛ wemu kaan wɛɛ mu ge, wee ya pɛɛ xuuni. Bani l'a ka Kilɛ Kafila ni na:

«Kilɛ ya tabaara fɛɛ fungɔnyɔ shege,  
ga piimu p'a puyɛ tirige ge,  
na niimɛ kaan pee mu.»\*

<sup>7</sup> Yi yiyɛ tirige Kilɛ mu, y'i zhe Shitaanni mu. Lee li da wu pye w'a paa, na laha yi na. <sup>8</sup> Yi fulo Kilɛ na, Kilɛ bɛ na vulo yi na. Yee jurumupyii, yi yi keye je wolo jurumu ni; yee fungɔnyɔ shuun shuun fɛɛ, yee di yi zɔɔɔ pu pye fɛɛfɛɛ. <sup>9</sup> Yi li cɛ na baraga baa fɛɛ yi ɲɛ! Y'a mɛhɛɛ suu fo y'a kirakira. Yi yi kataanra ti ɲɛri mɛsuu, y'i yi fundanga ki ɲɛri ɲatanhaɲa. <sup>10</sup> Yi yiyɛ tirige Kafɔɔ ɲaha tɔan, lee bu bye wu na yi yirige.

*N'a daa fɛɛ ya yaa p'a puyɛ zɔɔɔ yu wɛ*

<sup>11</sup> Ayiwa na cebooloo, yi ganha ba yiyɛ zɔɔɔ yu wɛ. Wa bu wu ceboro zɔ jo, kelee na wu jaagi, Kilɛ wo saliya wu ɲɔmɛhɛɛ ki zɔ m'a jo, kelee kee m'a jaagi. Na ta sipya wemu bu jaagi shan Kilɛ wo saliya wu ɲɔmɛhɛɛ ki na, weefɔɔ ɲɛ nige ki baragavɔɔ wɛ, ga w'a ɲɛri ki kiiri kɔnvɔɔ. <sup>12</sup> Kilɛ yɛ nigin w'a saliya ɲɔmɛhɛɛ ki kaan, wee yɛ nigin wu ɲɛ kiiri kɔnvɔɔ bɛ sanha. Wee w'a sipya shuu,

\* 4:6 Talɛɲɛɛ 3:34

wee shiin w'a sipya jaagi be, na bɔɔngɔ nɔni wu na. Ga mu wemu w'a ma sipyijii jaagi ge, m'i maye wii sipya weke tuugo we?

*N'a daa fεε ya yaa pu pye tabaara fεε we*

<sup>13</sup> Ayiwa nime, yee piimu p'a ma yu na: «Nijaa kelee jiga na w'à da ba she le kulo le ni; yee nigin w'à da ba she bye wà; kegaanja w'à da ba she bye, wù kuduun nijeheme ta.» <sup>14</sup> Na ta lemu li da ba bye jiga na ge, yee ya lee ce we. Yee je ba kakunnuɔ je we. Kakunnuɔ bu foro, k'a jεεε ye nigin pye, na jaaga. <sup>15</sup> Yemu yee ma yaa na jo ge, yee yi wa me: «Kile bu sɔɔ, na wù yaha shi na, ayiwa le ni le w'à da ba bye.» <sup>16</sup> Yee da gbara lee na-ε de! Ga yee kunni ya kagbɔhɔ kiimu wo bye funɔ kɔn yiyε funyɔ ni ge, yee ma ganha na yiyε pεε, na daa kee na. Tee tabaara te tuugo ya nɔ we. <sup>17</sup> Ayiwa, yi li ce na sipya wemu w'a kaa ce nizaana ge, wu bye w'i ya li pye we, jurumu w'a pye.

## 5

*Naafuu fεε wo kapyegee niguunɔ*

<sup>1</sup> Ayiwa, yee naafuu fεε, yi niwegee shan! Bɔɔngɔ ke ki da ba nɔ yee na ge, y'a mehεε suu, yi da sipyaa waa kee wuu na. <sup>2</sup> Yee naafuu w'a fɔnhɔ, a dun di ganha na yee fadeye yi li. <sup>3</sup> Sanni we, ni warifyen we wu je yee mu ge, tatɔn w'a wu kpɔn. Wee tatɔn we wu da ba bye kanuɔ na yee jaagi. Wee wu da ba bye ba na je we, na yee ceepuuro ti kyεεgi. Kii canja jehεε kii ki je kɔɔ taaxɔ canja jehεε ge, a yee di naafuu faari yaha yiyε mu. <sup>4</sup> Li wii, kapyebyii p'a yee faa yapyiire ti kemε, a yee di pu ηmahana yee ya ta pu saraa we! Pee kapyebyii pii wa mehεε

suu lee na, kee mεhεε kii wa se na nɔni Se Bεeri Fɔɔ Kile na. <sup>5</sup> Yee ya yi wo koŋɔ tiinne li bεeri pye tanhama, ni yi nidaan bye ni. Yee ya yiyε kemε pɔri na yaha gbo kaa na. <sup>6</sup> Sipyii piimu p'a tii ge, yee ya pee jaagi, na pu gbo, a p'i puyε yaha wà yi kenε ni.

### *Yi yi logoo mara*

<sup>7</sup> Lee wuu na na cebooloo, yi yi logoo ki mara fo yi shε nɔ Kafɔɔ cabaŋa na. Yi yi funyɔ kɔn ni faapye ni. Faa yapyiire temu tiŋε wu tadaŋa ge, wu ma wu luu mara na yere tee sige. Wu ma wu luu mara na co ŋuŋmoŋɔgɔ zanhaya na, fo na shε nɔ ŋuŋmoka-zanhaya na. <sup>8</sup> Yi bε pu yi logoo mara lee maragana li na y'i lowagaa ta bani Kafɔɔ paduun w'a tεŋε xɔ.

<sup>9</sup> Na cebooloo, yi ganha ba logoo yirige yiyε tãan yi da yiyε zɔlɔɔ yu wε, kɔnhɔ kiiri ganha ba gɔn yi na wε. Kiiri kɔnvɔɔ wu paduun w'a nɔ xɔ. <sup>10</sup> Na cebooloo, Kile tudunmɔɔ piimu p'a bi Kafɔɔ jomɔ pu yu ge, pee ya kanhama xu, na pu logoo mara kanhama pu tuun wu bεeri ni. Y'a pee wii, yi da se pee feni. <sup>11</sup> Sipyii piimu p'a kanhama soro, na gori yaha n'a daa wu ni ge, pee wèe ya byi duba nagoo pee. Zhɔbu bi wu luu li mara maragana lemu na ge, y'a yee logo. Kafɔɔ ya pa lemu bε pye wu mu kurogo ki na ge, y'a lee bε cε, bani Kafɔɔ nijaara te, ni wu cemε p'a pεε.

<sup>12</sup> Ayiwa na cebooloo, lemu n'a da jo waha yi mu ge, lee li wa mε. Yi ganha ba gari wε. Wa ganha ga gaa fugba we na wε, wa ganha ga gaa ŋiŋε ke na wε, wa ganha ga gaa yaaga ka shishiin na wε. Y'a «Uun!» yε yu uun tajogo ni, yi da «Ahayi!» yu ahayi tajogo ni, kɔnhɔ kiiri ganha da ba gɔn yi na wε.

### *Baraga wa Kile-ŋεrεgε ni*

13 Ayiwa, kanhama bi nɔni wa na yi ni, wufɔɔ w'a Kile jɛeri; fundanga keree shiin ya nɔ wa na, wufɔɔ w'a Kile masɔɔ yoyo cee. 14 Wa bu da wu ya cuunɔ yi ni wɛ, wufɔɔ wu egilizi nahagbaa fɛɛ pu yiri, pu ba Kile jɛeri wu mu, p'i sinmɛ fara wu na Kafɔɔ mɛgɛ na. 15 Nɛrɛgɛ ki bu bye ni n'a daa ni, yama fɔɔ wu na zhɔ. Kafɔɔ na wu cuunɔ, jurumu wemu w'a pye ge, na wee bɛ yafa wu mu. 16 Y'a yeree yi jurumu wu na, y'i da wu yu yiyɛ mu, y'i da jɛrɛgɛ pyi yiyɛ mu, kɔnhɔ y'i juunɔ. Sipya wemu w'a tii ge, wee bu jɛrɛgɛ pye, fanha wa kee jɛrɛgɛ ki ni fo xuuni. 17 Kile tudunmɔɔ Eli, sipya wu bye wii ba wɛɛ jɛ wɛ. Ga w'a Kile kemɛ jɛeri xuuni, kɔnhɔ zanha ganha bu do wɛ. A zanha di bye ki ya to wɛ, fo na shɛ nɔ yee taanri ni yeye gbaara na. 18 Lee kadugo na a wu guri na Kile jɛeri sanha, kɔnhɔ zanha di do. A zanha k'i do. A jɛɛ ki faa yapyiire te, ni tiire ti bɛeri di nagoo pye.

19 Na cebooloo, yee wa bu wuregi, na can wu koo li yaha, a yee wa di bye kaɔunɔ na wufɔɔ kurunɔ pa can koo li ni, 20 y'a yaa na li cɛ na jo wemu bu jurumupye kurunɔ wu koguunɔ ni, wu munaa m'a shɔ xu na. Lee ma bye kaɔunɔ jurumu nijɛhɛmɛ na yafa wu mu.

**KARINĒĒGE NŌMĒE NIVONŌ**  
**New Testament and Shorter Old Testament in**  
**Senoufo, Mamara**

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mamara S noufo (S noufo, Mamara)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

  2014-08-10, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

85728ed7-78f8-58e8-8967-0e976c0c2423